

padala je pa tudi trda palica po njih, kamor je ravno zadela. Uboga žena zdihovala je prav pogostoma se svojimi otročiči k Bogu, da bi jim očeta zopet na pravo pot spreobrnil. Večkrat je zgubljeni Jaka nad njo zarežal: „Tercijalka, le stoči! ne ti in ne Bog me od šnopsa več ne spravite.“ — Bog je pa vendar prošnjo uslišal, to da za Jaka žalostno. Jaka spravi se zopet k Plahtaču, kjer za stavo skoz cela dva dni nepretrgano srka kratkega. Žena si ni upala ponj poslati, še manj pa sama iti.

Bila je ravno za par ur po gotovih opravkih z doma. Jaka pri Plahtaču ni imel več s čim plačevati; vrgli so ga pod kap. Skobaca se na noge in švedra godrnjaje domov. Doma razsaja nekoliko časa po sobi, ker nikogar ne najde (otroci b li so se namreč poskrili), preobrne in razmeče po izbi vse navskriž, in v sredi sobe zvrne se od mrtvuda zadet — mrtev na tla. Ko je vsled tega ropot po izbi vtihnili, upali so se otroci še le na dan. Se strahom odpre Janezek sobna vrata. Ko vidi, da oče sredi sobe na tleh leži, misli si: „Pijani so“. Gre po soseda, da bi jih spravil na posteljo. Med tem prišla bila je tudi Marijana domov. Jaka bil je sicer po truplu še gorak, a življenja ni bilo več v njem. Okolu ust njegovih bilo je polno s krvijo namešanih pen — zadnji znak boja se smrtjo.

Preje tako uzorni Jaka, dober gospodar in skrbni družinski oče, postal je na tako britki in žalostni način strašna žrtva ostudnemu „šnopsu“. Gotovo zadosta žalostno zanj, za njegovo ženo in za vboge njegove otročite!

(Dalje prihodnjič).

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

Deželni zbor Kranjski imel je minulo soboto dne 6. oktobra svoje 9. sejo, včeraj pa 10. sejo.

V predzadnji seji razdelilo se je poročilo deželnega odbora o zopetni zgradbi deželnega gledališča v Ljubljani. Poročilo stoji načeloma na stališči vlanskih sklepov deželnega zbora namreč: dežela obdrži zgradbo v svojih rokah, ker je vlada dokončno prepovedala graditi gledališče na starem stavišču, sprejme se ponudba mestnega zastopa z denarno podporo 15.000 gld. in pa stavišče na travniku, takoj na desni začetkom Latermanovega drevoreda. Staro stavišče ima se takoj po dražbi prodati in do začetka zgradbe denar plodonosno naložiti. Lastnikom lož izplačajo se zavarovalnine proti navadnemu potrdilu. V obče presledava menenje, da se bode zgradba gledališča posrečila, ne da bi bilo treba segati po deželni podpori. Po pričetni seji naznanja gospod deželni predsednik baron Winkler, da mu je ravnokar došel telegram gospoda ministerskega predsednika, v katerem se po Najvišjem naročilu deželnemu zboru Kranjskemu

izreka zahvala za vošila izražena povodom godu Nj. veličanstva. — V meritorični razpravi poročila poslanec Klun o ustanovitvi duhovnije v prisilni delalnici z letno plačo 800 gld. in prostem stanovanjem in se predlog finančnega odseka, bistveno soglasen z dotičnem predlogom deželnega odbora, sprejme.

Dalje poročila poslanec Murnik v imenu finančnega odseka o več prošnjah za podpore; enako poročila poslanec Detela o drugih, večinoma cestnih prošnjah, za podpore. Dr. Papež pa poročila v imenu upravnega odseka o prošnji občine Vinica, da bi se dopuščalo konoplje namakati v reki Kolpi.

Poročevalec prečita pismo v riborejskih stvareh prof. Frankenta v katerem odločno trdi, kako zelo škodljivo je namakanje konopelj za ribo in rakorejo, konečno pa vendar tudi glede na veliko gospodarsko važnost pridelavanja domačega platna priporočila, da se sprejme predlog, kateri vladi priporočila, da naj se skuša to vprašanje ušiti, tako da se v soglasje spravi domača obrt izdelavanja platna v Beli Kranji, z gotovo tudi ozira vrednem pospeševanjem ribo-in rakoreje.

Včerašna 10. seja deželnega zbora ni bila zanimiva, vendar pa prišlo v razpravo več pomenljivih reči. Med naznanili omeniti je, da je vsled dopisa c. kr. deželnega predsedništva Nj. veličanstvo vzelo na znanje zadnje deželno-zborske razprave minule zime.

Dalje oddalo se je finančnemu odseku v obravnavo in poročanje poročilo deželnega odbora glede deželnega doneska za Dolensko železnico. V tem deželni odbor predlaga, da še v ta namen pogojno obljubi deželne podpore 500.000 gld. Poročilo je tudi glede gospodarkega pomena in rentabilitete te železniške proge jako zanimivo.

Obširno in temeljito bilo je poročanje o § 6 poročila deželnega odbora o občilih.

Kmetijski družbi kranjski privolilo se je v povzdigo kmetijstva 3000 gl, potem pa se je rešilo večinoma ugodno še več prošenj med njimi one občine Šturija in pa Vrhpolje, pritrnilo se je tudi predlogu, da se opuščena cesta v Ključih z Idrije proti Črnem Vrhu, uvrsti med okrajne ceste.

Prihodnja seja je jutri dne 11. oktobra z sledečim dnevnim redom:

1. Branje zapisnika X. deželno-zborske seje 9. okt. 1888.
2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva.
3. Priloga 60. Poročilo deželnega odbora z načrtom zakonu, s katerim se prenareja § 5. zakona dne 13. junija 1882. l., dež. zak. št. 25, l. 1886., ob odkupu posestev se držečih novčnih in prirodinskih davščin za cerkve, župnije in njih organe.
4. Ustno poročilo finančnega odseka o izvršitvi sklepov zadevajočih konvertovanje kranjskega zemljiško-odveznega zaklada v novo deželno posojilo (k pril. 49.)
5. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu deželnega posojilnega zaklada za l. 1889. (k pril. 44.)
6. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem

- sklepu zemljiško-odveznega zaklada za l. 1887. (k prilogi 19.)
7. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu zemljiško-odveznega zaklada za leto 1887. in o razkazu skupne imovine koncem l. 1887. (k pril. 44)
  8. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnjah županstev v Gorjah in Breznici gledé podpore za uravnavo Savskih bregov med Bregom in Zaspim.
  9. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji občine Velike Poljane zavolj podpore za napravo vodotoka.
  10. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji okrajno-cestnega odbora Novomeškega zavolj podpore za cestne potrebščine.
  11. Ustno poročilo upravnega odseka glede dovoljenja doklad za okrajne ceste (k prilogi 53.)

Šolske stvari.

Kako more šola v otrocih buditi in gojiti čustvo domoljubja in nagnenje do vladarja?

(Konec.)

Posebno dober pripomoček pa je petje in memoriranje; zadnje naj se izbera iz kratkih pesmic ali iz kratkih berilnih vaj, ki hvalijo slavnega, mogočnega vladarja, njegovo rodovino ali njegove prednike, ali pa milo našo širjo in ožjo domovino. Vsakdo je uže poskusil, kako globoko v srce seže lepa pesem, naj si jo kedo poje ali pa deklamuje; njeni utis je večkrat neizbrisljiv. Hvala našim vrlim pesnikom! takih pesmic se nam ne manjka. Nad vsemi pa stoji v prvi vrsti „Cesarska pesem“ in potem sledi vrsta drugih, ki so jako prilične pri otrocih prvotne nežne občutke do očetnjave vzbujati.

Veliko je prilik, naučene pesmice uporabiti; kajti tu in tam se kaže prilika otrokom, kako veselico napraviti. V prvi vrsti se praznuje rojstveni dan našega presvitlega cesarja Franca Josipa I., ravno tako tudi god Njihnih Veličanstev. Pa še druge slavnosti se obhajajo, kakor letos slavnost 40letnega vladanja konec šolskega leta itd. Pri tej priliki naj bi se šolska mladina obdarovala z knjižico „Naš cesar.“ Da se pri takih prilikah srca nežnih otrok napolnujejo z blagimi občutki, ni treba dvomiti; in da so ti občutki skoraj za celo življenje stalni, je tudi gotovo. Saj se tudi mi radi spominjamo takih slavnosti iz otroških let in gotovo se ob takih trenutkih tudi z ljubeznijo spominjamo očeta naše skupne domovine. Toraj naj učitelj take prilicnosti nikdar ne puste nevpornost, temveč naj se z vso močjo prizadeva take dni, kolikor mogoče, slovesno obhajati.

Tu in tam je prilika, da ima učitelj otroškeje starosti primeren govor, in to naj stori pri zgoraj omenjenih slavnostih. Vsakdo ve, kaj zamore govor! Solzne oči in

ginjena srca so večinoma uspeh dobrega govora. Seve, da naj bode govor otrokom primeren, živ, razumljiv in naj obravnava primerno snov.

Sedaj se pa ozrimo na drugi del, namrač: na ljubezen do domovine. Učitelj ima ravno te pripomočke, kakor pri vzbujanji in gojenji ljubezni do vladarja. Na čelu stoji zemljepis. Otroci morajo vedeti, kakošna je naša domovina, oziroma na velikost, plodovitost, na industrijo, prebivalce itd. Ako otroci domovine ne poznajo, jo tudi ljubili ne bodo. Posebno pa je treba, da se vadijo in dobro znajo materni jezik. Ako se učitelj potruži, da otroke dobro nauči slovenščine, ako jih prepriča o lepoti domačega jezika, o njegovi ravnopravnosti z družimi jeziki, morda v poznejših letih ne bode srečeval tu in tam mladeniča ali moža, kateri se sramuje, da je slovenske matere sin.

Slednjič je pa še omeniti, da vse navedene pripomočke, kakor sploh vse delovanje učenikovo naj se bazira na moralo. Podlaga vsega delovanja učiteljevega naj bode morala. To se pravi, da naj se podučevanje v šoli bazira in nazaj napeljuje na pravila verouka. Verouk naj bode tedaj učitelju izdaten pripomoček pri vzgoji šolske mladine, kajti brez verouka bi bila šolska mladina podobna čredi brez pastirja.

Verouk je otrokom komentar ali vodilo za celo življenje in on najpred blaži človeško srce. Vidimo tedaj, da imajo učitelji verouka izdaten upliv na mladino, in da naj hodita učitelj verouka in učitelj posvetnih predmetov vedno lepo složno, roka v roko. Taka šola bode gotovo izobrazila dobre narodnjake, kateri spoštujejo vladarja, narod in domovino.

Na zadnje pa še omenim, da mora učitelj sam tudi one občutke imeti, katere hoče v otroških srcih vzbujati in gojiti. Bodi tedaj sam narodnjak, ljubi vladarja, bodi mu zvest, ljubi matni jezik, čislaj narod in domovino in ne boče ti srce drugače velevale, kakor iz otrok to vzgojiti, kar si sam. Ne sramuj se slovenščine in tudi tvoji učenci se je ne bodo sramovali; saj je vsakemu znano, kaj premore dober, spodbuden izgled.

K sklepu pa vskliknem iz srca:

Živi cesar! Živela domovina!

(Govoril pri okrajni učiteljski konferenci v Ljubljani dne 17. julija t. l. gospod učitelj J. Marn).

Naši dopisi.

Iz Železnikov, 4. okt. (Obhajanje 40letnice Njegovega c. kr. apost. Veličanstva Franc Jožefa I.) Leto 1888. ostalo bo brezdvomno v zgodovini vseh avstrijskih narodov dotlej, dokler se bodo šteli časi, zaznamovano pod častnim naslovom: „Cesarja Franc Jožefa I. slavnostno leto. In da bode zlasti naš slovenski narod k temu častnemu naslovu mnogo pripomogel, mislimo, da mu tega oporekati ne bodo mogli tudi njegovi največji